

**Notitie : Quickscan Flora en Fauna ruimtelijke
ontwikkeling Odijkseweg 58A, Houten**

Datum : 1 februari 2017
Contactpersoon : Dhr. P. van Boheemen
opdrachtgever
Projectnummer : 211x08604
Opgesteld door : Rachel Lauwerijssen
Gecontroleerd : Ineke Kroes
door

Het voornemen is om het tuincentrum De Schouw te slopen en op locatie nieuwbouwwoningen te realiseren. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkwerijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Nature 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur als onderdeel van het Nationale Natuurnetwerk (voormalige EHS) is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en de regels hiervoor, waaraan dient te worden voldaan, zijn opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening van 2013. Het Nationale Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren hiertoe. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Soortenbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming

De soortenbescherming heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet Natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet Natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Stappenplan soortenbescherming

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 16 juli 2016 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in vooronderzoek natuurwetgeving) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

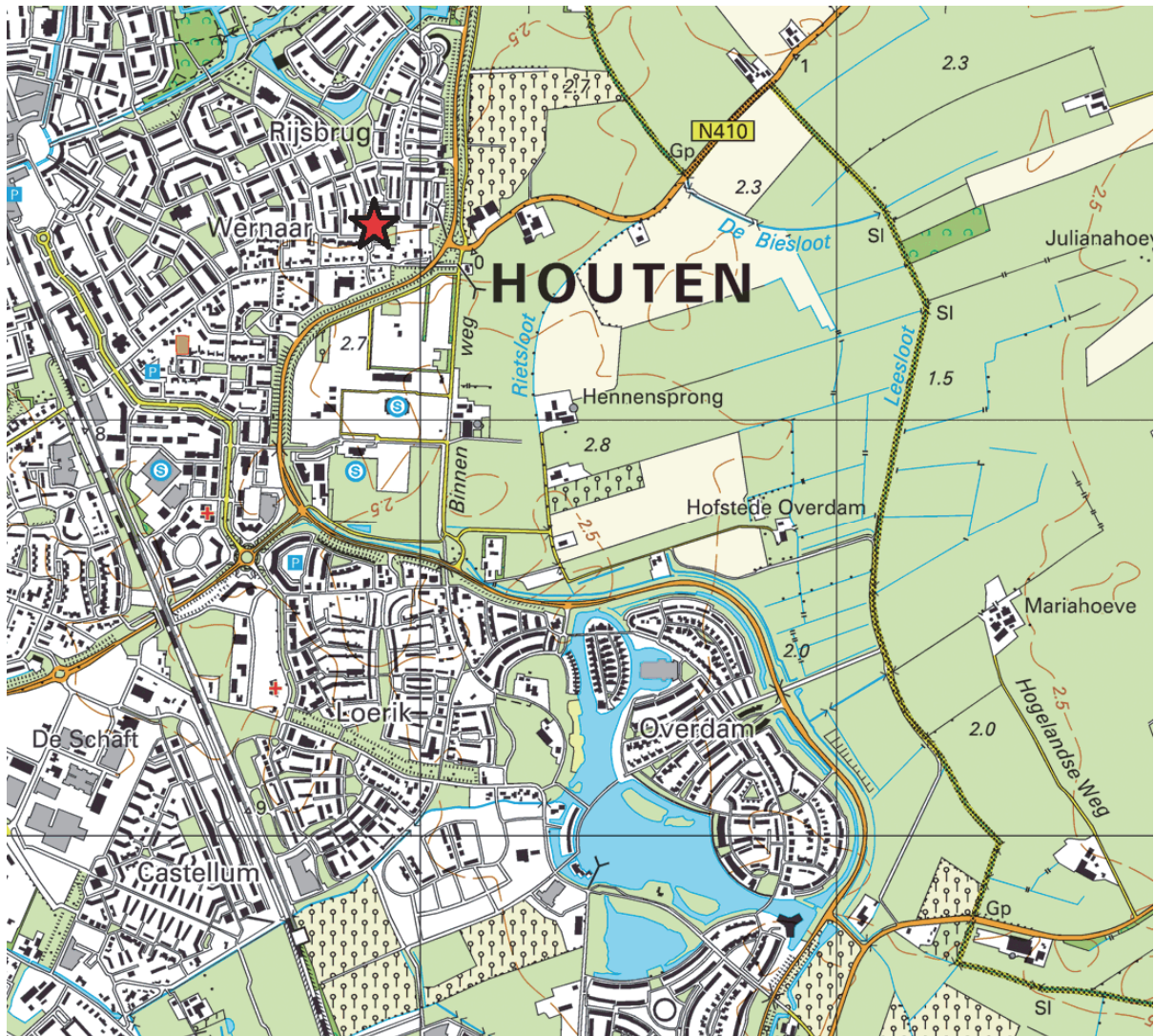
Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt aan de Odijkseweg 58A in het oostelijk deel van de stad en gemeente Houten. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 140,894, Y= 449,465. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto met begrenzing plangebied.

De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Figuur 2: Topografische kaart plangebied.

Huidige situatie

Tuincentrum De Schouw bestaat uit een grote kas, een grote bestraatte parkeerplaats en wat groen er omheen. De zijkanten van de kas zijn bedekt met metalen platen. Het tuincentrum is toegankelijk vanaf de Odijkseweg. Aan de oostzijde van de parkeerplaats en naast de ingang van het tuincentrum aan de zuidzijde van het plangebied staan bomen en struiken. Het plangebied is in zijn geheel omheind met een hekwerk van gaas. Tussen het tuincentrum en het hekwerk is een steegje wat dient als nooduitgang maar wat tevens wordt gebruikt voor opslag. Aan de westzijde van het plangebied is een fietspad wat aansluit op de Edelhertakker.

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit een woonwijk. Er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen het plangebied. De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 7) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Figuur 3: Overzicht parkeerplaats

Figuur 4: Overzicht parkeerplaats met aan de rechterzijde het tuincentrum

Figuur 5: Ingang tuincentrum De Schouw

Figuur 6: Afscheiding tuincentrum en woningen. Het steegje is in gebruik van het tuincentrum. Foto genomen vanaf de Edelhartakker

Figuur 7: Afscheiding tuincentrum. Foto genomen vanaf de Edelhartakker

Toekomstige (geplande) situatie

Doel van het plan is het ontwikkelen van twee-onder-een-kap woningen met tuinen en parkeerplaatsen. Hiervoor zal de kas van het tuincentrum De Schouw gesloopt worden en de parkeerplaats verwijderd. De huidige toegangsweg zal worden afgesloten en er zal een nieuwe toegangsweg worden gerealiseerd aan de Edelhartakker. De bebouwingsstudie van de Odijkseweg 58A is weergegeven in figuur 8. Met de planontwikkeling zal grondverzet plaatsvinden en zal de grond bouwrijp worden gemaakt.

Figuur 8: Toekomstige situatie herontwikkeling Odijkseweg 58A

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijke beschermde natuurgebied, het Natura-2000 gebied Lingegebied & Diefdijk- Zuid, ligt op 11,5 km afstand. Gezien de afstand en de aard van de ontwikkelingen zijn negatieve effecten op het Natura-2000 gebied op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten het Utrechts Natuurnetwerk en de Groene Contour zoals is vastgesteld in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie Utrecht. Door de ontwikkeling zullen geen wezenlijke kenmerken van de provinciale groenstructuur worden aangetast. In de planvorming hoeft verder geen rekening gehouden te worden met planologisch beschermde gebieden.

Toetsing Flora- en Faunawet

Vaatplanten

Het plangebied bestaat voor een groot deel uit bestrating en wat perkjes met houtige beplanting en o.a. klimop. Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen binnen het plangebied. In de directe omgeving en/of het plangebied zijn geen waarne-

mingen bekend van onder de Wnb beschermde soorten vaatplanten. Het voorkomen van beschermde soorten vaatplanten wordt op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte standplaatsen. Negatieve effecten op beschermde vaatplanten wordt op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoort zoals huisspitsmuis en veldmuis (Wnb- andere soorten, provinciaal vrijgesteld). Van deze algemeen beschermde zoogdieren zijn geen sporen gevonden.

Het voorkomen van eekhoorn en boommarter (Wnb-andere soorten) is uit de directe omgeving bekend. Sporen en/of verblijfplaatsen van genoemde soorten zijn echter niet aangetroffen binnen het plangebied of in de directe omgeving. De aanwezigheid van zowel eekhoorn als boommarter wordt uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en foerageergebied. Er zijn in deze stedelijke omgeving geen bossen of parken in de buurt, waar deze soorten zich thuis voelen. Negatieve effecten op boommarter, eekhoorn en overige zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zijn op voorhand uitgesloten.

Effectbeoordeling

Voor algemeen beschermde soorten met een provinciale vrijstelling geldt een algemene vrijstelling van de Wet Natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger (Wnb-Hrl). Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Binnen het plangebied is bebouwing aanwezig. De bebouwing biedt echter geen mogelijkheden voor rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen vanwege het ontbreken van geschikte inkruipruimtes. Potentiële verblijfplaatsen in de vorm van spleten of holen in bomen zijn niet aangetroffen. Negatieve effecten op rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten. Er is een bomen- en struikenrij aanwezig binnen het plangebied. Het is niet uitgesloten dat de bomen en struikenrij aan de rand van de parkeerplaats wordt gebruikt als vliegroute voor vleermuizen.

Effectbeoordeling

De bomen en struikenrij wordt met de planontwikkeling verwijderd. Direct achter de bomen en struikenrij, net buiten het plangebied is een haag van coniferen aanwezig die behouden blijft. Er verdwijnt hierdoor met de planontwikkeling geen essentiële vliegroute. Negatieve effecten op vleermuizen zijn hiermee uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn er rond het plangebied enkele broedvogels waargenomen zoals stadsduif, merel en kauw. Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties aangetroffen. Broedvogels kunnen enkel tot broeden komen in de aanwezige bomen en struiken aan de rechterzijde van de parkeerplaats en bij de ingang en binnen de siertuinen grenzend aan het tuincentrum.

Waarnemingen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) zoals huismus en gierzwaluw zijn bekend in en nabij het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn er huismussen op de daken van verschillende woningen

rondom het tuincentrum gesignaleerd. Het plangebied biedt echter geen geschikte huisvestingsmogelijkheden voor zowel huismus als gierzwaluw en zal tevens niet of slechts in zeer geringe mate dienen als foerageergebied. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrend beschermde nesten zijn op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor de voorgenomen ontwikkeling wordt de bebouwing binnen het plangebied gesloopt en worden de aanwezige bomen en struiken verwijderd. Door de werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen en struiken en aangrenzende siertuinen kan er mogelijk wel verstoring optreden van broedende vogels. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels tot een acceptabel minimum verminderd.

Vissen, amfibieën en reptielen

Uit het plangebied en/of omgeving (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander, grote modderkruiper, ringslang (Wnb-andere soorten), heikikker en poelkikker (Wnb-Hrl). Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Negatieve effecten voor vissen zoals de grote modderkruiper, en voortplantingsplaatsen van amfibieën zijn op voorhand uitgesloten.

Het voorkomen van heikikker, poelkikker en ringslang worden op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied. Het plangebied ligt te stedelijk, er zijn geen poelen of vennen voor de poelkikker, het is geen gebied met een redelijk constante hoge waterstand, wat geschikt is voor de heikikker, en er is geen water met begroeide oevers en natte graslanden voor de ringslang. Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (Wnb-andere soorten, provinciale vrijstelling).

Effectenbeoordeling

Voor algemeen beschermde soorten met een provinciale vrijstelling geldt een algemene vrijstelling van de Wet Natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van beschermde witsnuitlibel. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelde diersoorten, zoals de gevlekte witsnuitlibel, die vooral op vegetatierijke vennen zijn habitat heeft. Ook voor andere beschermde ongewervelden is het plangebied ongeschikt, vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

- Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoort zoals verschillende muizensoorten, en algemeen beschermde amfibieën zoals gewone pad en middelste groene kikker (Wnb-andere soorten met vrijstelling Provincie Utrecht). Voor de genoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van de Wet Natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Naar verwachting kunnen vogels tot broeden komen in de bomen en struiken aan de rechterzijde van de parkeerplaats en langs de ingang en binnen aangrenzende siertuinen. Tijdens de werkzaamheden kan er verstoring van broedvogels plaatsvinden. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen, struiken en siertuinen buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels sterk verminderd.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaardere beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.